

A túrát a putnoki vasútállomástól kezdjük, de előtte érdemes felkeresni Putnok nevezetességeit.

Putnok ma mintegy 8000 fős városka. Központjában állt a török és a kuruc időkben fontos szerepet betöltő putnoki vár, amit 1800 körül lebontottak és köveiből felépítették a ma is álló Serényi kastélyt. A város műemlékei az említett kastély mellett: a katolikus templom és a Nepomuki Szent János szobor, (a kastély falába építve) gróf Serényi Béla szobra, és a Szent István szobor a főtéren, a városháza, a Serényi László Általános Iskola (volt Polgári Iskola), Tóth Ede (népszínműíró) szülőháza, a Holló László Galéria, a Gömör Múzeum, a Serényi család mauzóleuma (Ybl Miklós tervezése) a temetőben, néhány kismemesi kúria (Kossuth u. 20). Nevezetesség még a volt Magyar Királyi Gazdasági Felsőfokú Leánynevelő Intézet (ma Mg. Szakközépiskola) épületegyüttese.

A vasútállomásról az OKT jelzésen haladva először áthaladunk a Sajó fölött, majd egyhangú úton haladva közeledik felénk a Kövér család vára Sajóvelezd határában. A Putnok-Királd műúttól nyugatra fekszik a Vár-erdő elnevezésű keskeny hegygerinc. A velezdi elágazás után jobbra térünk a hétvégi telkek felé, felkapaszkodunk a szőlőtábla mellett és bebújunk a fák közé. A gerinc élén balra szép a kilátás. Az emelkedő után megtaláljuk a hajdani vár nyomait. Maga a vár hármass tagozódású erődítmény volt. Legkeletibb része volt a sáncokkal védett, részben kővel is megerősített leginkább védett rész. Itt ma is találunk egy a nyugati árokból induló rövid alagút-maradványt. A nyugati ároktól tovább nyugatra szintén találunk egy 50 m hosszú teraszt, amit árkokkal és sáncokkal védtek, majd ettől nyugatra egy 80-100 m hosszú terasz következik, aminek feladatát nem ismerjük, de hogy szerepet játszott, azt az itt található mélyedések bizonyítják. A terasz után jobbra szép kilátás nyílik Putnokra.

A várról legkorábbi híradás 1404-ből ismert, amikor a Kövér család kastélya néven említik A XV. században a Tomori család birtokolja. (Érdeemes elolvasni Gulácsy Irén: Fekete völgyek című regényét! A várúr lányának mennyasszonyi fátyla egy gyertyától meggyulladt az esküvő napján...) A husziták ezt a várat is birtokba vették, akiktől csak Mátyás 1459-es hadjárata során szabadult.

A várból lejöve (óvatosan lefelé!) Sajóvelezdet nem érintjük, de a szőlőtáblák mellől szép kilátás van a falura. Továbbhaladunk az OKT jelzés mentén, befordulunk a Határ-völgybe. Egy kanyar után 150 m-re jobb oldalt egy homokkőbánya, majd további 350 m-re szűk, meredek vízmosás következik.

Itt két lehetőségünk van. Az egyik (izgalmasabb, nehezebb és jelzetlen úton haladó) útvonal: a vízmosás bal oldalán felkapaszkodunk és egy nyeregpontra érve balra fordulunk. A gerincen haladva kerítés mellett szép kilátásokban gyönyörködhetünk. Magasles után megpillantjuk a Mercsei várat. Ahol elindulna az út meredeken lefelé, ott kell felkapaszkodni a várhoz!

A másik útvonal egyhangúbb, de biztosabb. Továbbmegyünk az OKT jelzésen. Jobbra a fák között kerítés bújik meg. Kierünk a Koloska-tetőre, a hatutas elágazáshoz. Egy határkarónál jobbra, visszafelé felkapaszkodunk a vár tövébe.

A Mercsei vár hegykúpját körben ma is meglévő árokrendszerrel tették védhetővé. A várat körülvevő árok után egy sáncot emeltek, majd újabb kisebb árok következett. A vár alá az északi oldalon két alagút hatol be, melyek pár méter hosszan járhatóak. A hosszabb alagútban erős huzat és hideg légáramlat van. A várba lépcső vezet fel. A várról írásos emlékek nem maradtak, történelmi szerepét sem ismerjük. A várból megtekinthetjük Sajómercset.

A lépcsőn visszatérünk a szekérútra, ereszkedünk a kerítés mentén és kierünk az OKT jelzés nyomvonalához. A dózerúton haladunk déli irányban. Egy hajtókanyar után (amit az OKT jelzés levág) felérünk a Damassa szakadékhhoz vezető K + jelzésig. Ide ér fel az OKT is.

Most – ha már itt vagyunk - érdemes kitérőt tenni Három-kőre. Jó 1 km-t haladunk tovább a dózerúton és a Három-kő-bérc vadászházhoz érkezünk. Továbbhaladunk a dózerúton (közben a K+ jelzés elhagy minket) és nyílt területre érkezünk. Beérünk a fák közé és kb 500 m után – ahol enyhén lejteni kezd az út – egy furcsa jelzésnél jobbra elindulunk egy ösvényen. Az ösvény végén a Három-kő breccsából álló vulkáni kúpjához érünk. A szép kilátásban gyönyörködünk, még a Mátrát is látni a messzeségben!

Visszamegyünk a vadászházhoz. (a vakmerőbbek jelzetlen utakon a Kalica-tető 402 m-es kúpján keresztül egy hatalmas fakereszt mellett a Kalica mészkőgerincén feledhetetlen kilátások közepette az Upponyi szorosba ereszkedhetnek le) A vadászháztól a K+ végéig megyünk és Uppony felé fordulunk az OKT jelzésén. A cibrókai felhagyott gyümölcsösből megnézhetjük távolról is Három-kőt, a Bálványt. Leérünk a pincékhez, és a falu szélén haladunk. Átkelünk egy fahídon. Megcsodáljuk az Eszkála-tetőt (ott is van földvár – de ma ez kimarad) és az Upponyi szorosba érkezünk. Ide értek le a kalandos útvonalat választók.

A szorost elhagyva egy újabb híd előtt balra fordulunk egy dózerútra. Kb 400 m után jobbra ösvényre térünk. Egy gerincen érünk ki a várhoz. A vár itt is árokkal kezdődik. Dedevár egy kisebb erősség volt, amit helyzeténél fogva jól lehetett védeni és emiatt falakkal is megerősítették. Erről a várról sincsenek írásos emlékek.

A várból a gerincen északkeletre haladva visszatérünk a betonépítményhez, majd a dózerútra. Jókora kanyar után sok ösvény visz le a horgászállásokhoz. Némelyiken érdemes lemenni és szétnézni! Feltűnik a gát, majd a tó fölött elérjük a vízmű épületeit, onnan is megcsodáljuk a tájat. A VOLÁN megállóig megyünk, ahol autóbuszra szállhatunk, vagy a bekötőúton kimegyünk a bánhorváti műútig és ott szállunk fel a legközelebbi járatra.